

Blesok no. 30, January-February, 2003

Essays

Is a Fairytale a Labyrinth?

Srđan V. Tešin

It seems in fairytales there is not just one major story and one minor story that exist, but there are countless of minor stories that branch off into all directions from the major story. It might be that in fairytales even the major story is just one of the minor stories, like in a labyrinth: the right path is the one that leads to the exit, not the one that is the widest and most adequate. A fairytale is a labyrinth of minor stories. Gilles Delouse, writing about the Lewis Carroll novel "Sylvie and Bruno" said: "...there where two parallel stories are, one major and another minor... (they coexist unlike)...one story into another, but one next to the other." Delouse has observed two stories in Carroll's novel: major and minor, and Iring Fetscher (Das Marchen – Verwirrbuch) Fairytales doesn't limit stories to an ultimate number, he leaves the option of discovering as many stories as possible. Fetscher's thesis is closer to mine. If I am not mistaken Coover wrote a book about the possible ending of the fairytale Sleeping Beauty, not one, but tens of endings, all different by any means. And Fetscher too, worked on the same fairytale, applying postulates of different ways of reading it.

Marina Cvetayeva wrote a lyrical satire The Ratcatcher (published for the first time in 1965) relying on the legend The Pied Piper of Hameln. The fairytale of The Pied Piper of Hameln is one of the darkest fairytales ever written (narrated); we all know that tale: Hameln is overfilled with rats, the Piper comes and promises to rid Hameln people of the rats, and in return he asks for the Mayor's daughter's hand. By playing his flute he guided the rats out of the city, but in return, instead of the Mayor's daughter's hand, he got a new case for his flute. Resigned and disappointed with the people of Hameln, he decided out of revenge to take all their children to death by taking them out of the city, like rats, using magic music from his magic flute. Marina Cvetayeva offers an alternative version: The Ratcatcher is at the same time a political allegory and a complex and above all modern point of objective of the arts and artists which must be disideologized and supermoral in order to be an action of pure arts. (Marina Cvetayeva: The Ratcatcher; Draganja Ramadanski's translation and afterthoughts have been used in this text.)

From these inserts it is obvious that Cvetayeva followed a back pathway of the fairytale. With a vision like this, the tale of The Pied Piper of Hameln became a political allegory, but also something completely different: linguistic version. Iring Fetscher's text also talks about it. If we apply Fetscher's postulates word for word, a fairytale like The Ratcatcher could provide even more unusual readings. For example, what if we found an excuse for the immoral act of the Hameln people? Possibly the Major's daughter suffered from a rare contagious illness? Would the Hameln people reward the Piper by giving him an ill woman who would eventually lead him

to death? In that situation the flute case as a reward is the best solution. Is there a central story in a fairytale?

Translated by Anica Tesin

<http://www.blesok.com.mk/tekst.asp?lang=eng&tekst=491>

Блесок бр. 30, јануари-февруари, 2003
Есеи

Дали е бајката лавиринт?

Срѓан В. Тешин

Во бајките како да не постои една главна приказна и само една споредна, туку постојат повеќе, неброено споредни приказни коишто од главната приказна се разгрануваат на сите страни. Можеби во бајките и главната приказна е само една од споредните, како во лавиринт: вистинскиот пат е оној што води кон излезот а не најширокиот и најпристапниот. Бајката е лавиринт на споредни приказни. Жил Делез, пишувајќи за романот на Луис Керол „Силвија и Бруно“, вели: „таму каде што се испишуваат две напоредни приказни, една главна и една споредна ... (тие коегзистираат не како)... една приказна во друга, туку една крај друга“. Делез кај Керол видел две приказни: главна и споредна, а Ирвин Фечер во „Збуновникот на бајките“ не се ограничува на еден конечен број, оставајќи така можност за изнаоѓање на повеќе приказни. Мене ми е поблиска тезата на Фечер. Ако не грешам. Кувер напиша книга за можните завршетоци на бајката „Трнорушка“, наведувајќи десетици можни краеве, различни по сите мерила. И Фечер ја обработувал истата бајка, применувајќи ги на неа постулатите на инаквиот начин на читање.

Марина Цветаева ја напишала лирската сатира „Ловец на стаорци“ (првпат објавена во 1965 г.), потпирајќи се на легендата за Свирачот од Хамелн. Бајката за свирачот е една од најмрачните кога било напишани (раскажани). Сите ја знаеме таа бајка: Хамелн е преполн со стаорци, доаѓа Свирачот којшто Хамелјаните ќе ги ослободи од напаста а за возврат ја бара ќерката на градоначалникот. Свирејќи на шупелка, тој ги изведува стаорците од градот, но како награда не ја добива раката на ќерката на градоначалникот туку кутија за својата шупелка. Разочаран од Хамелјаните, тој решава да им се одмазди: сите деца од Хамелн ќе ги однесе в смрт така што, како стаорците, ќе ги изнесе од градот со помош на *волшебната* музика која излегува од неговата *волшебна* шупелка. Марина Цветаева нуди алтернативна верзија: „Ловец на стаорци“ е истовремено политчка алегорија и комплексен (пред сè – модерен) став за прашањето на мисијата на уметноста и на уметникот којшто мора да биде дезидеологизиран и надморален за воопшто да може да биде акција на

чистата уметност. (Се користам со книгата „Ловец на стаорци“ на Марина Цветаева, во превод на Драгиња Радмански. Преведувачката има напишано и поговор кон книгата, со којшто се служи при пишувањето на овој текст.)

Веќе од овие изводи се гледа дека Цветаева одела по споредниот пат на бајката. Во таквата визија бајката за Свирачот од Хамелн станува и политичка алегорија, но и нешто потполно друго – лингвистичка визија. За тоа, на пример, зборува и текстот на Ирвин Фечер. Применувајќи ги буквално Фечеровите постулати, бајката за Ловецот на стаорци би можела да послужи и за уште понеобични исчитувања. На пример, што ако најдеме оправдание за неморалниот чин на жителите на Хамелн? Можеби ќерката на градоначалникот боледувала од исклучително заразна болест? Зарем тогаш Хамелјаните би смееле да го наградат Свирачот со тоа што ќе го оженат со болна жена која би го одвела во смрт? Во отј случај, кутијата за шупелката е најдобро решение. Дали постои централна приказна во бајката?

Превод: И. Исаковски

<http://www.blesok.com.mk/tekst.asp?lang=mac&tekst=491>